

בשבע

גליון 450 הפצה ראשי

ראשיבשבעגליון 450 שוחט פרות כשרות
שוחט פרות כשרות

הרפתן הצעיר שנמנה על מייסדי קיבוץ שעלבים, החליט להיות הווטרינר הדתי הראשון. ויצא ללימודים בשוויץ.

07/07/11, 17:14
יואל יעקובי

דומה שהתדמית המקובלת של וטרינר היא של אדם שכל עולמו סובב סביב בעלי חיים, ובביתו שוכנים כבוד מכלבים וחתולים ועד נחשים ותוכים. עם תדמית כזו, מפליא לשמוע שדווקא רב חשוב, מן המומחים המובילים לכשרות כיום, הוא גם וטרינר בהשכלתו. המדובר הוא על הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר, לשעבר רבה של העיר באזל בשוויץ וכיום תושב ירושלים.

קורבן ראשון של הנאצים

הרב לוינגר נולד בשנת תרצ"ד (1933) בירושלים להוריו שעלו מספר חודשים קודם לכן מגרמניה. סבו היה ככל הנראה הקרבן הראשון של הנאצים, כאשר הוכה כבר בשנת תרפ"ד (1924) על ידי צעירים נושאי צלב הקרס, שצעקו לו: "יהודי, לך לפולין!". זאת למרות שהיה אישיות ציבורית ידועה בגרמניה, בעל תואר אצולה וסגן נשיא התאחדות הסוחרים בבווריה, וכן למשפחה שישבה בארץ זו מדורי דורות. בחודשים הספורים שנותרו לו לאחר האירוע, עד שנפטר מהתקף לב, הוא אמר לילדיו: "לא יהיה פה טוב ליהודים". ביום שהיטלר ימ"ש עלה לשלטון החליטה ביתו, אימו של הרב לוינגר, לעלות "לארץ". "קראתי את הספרים שלו", היא אמרה, "הוא רוצה להרוג את היהודים

בירושלים רצה האב להתחבר דווקא לירושלמים הוותיקים, אנשי הישוב הישן, ולא דווקא לבני חוגו עולי גרמניה. הוא קבע את מקום מגוריו בגבול שכונת 'שערי חסד' ואת מקום תפילתו בבית מדרשו של רב השכונה, הרב יעקב משה חרל"פ. למשפחה היה קשר הדוק לרב חרל"פ, שלעיתים היה מגיע להתארח בפנסיון של אימו לצרכי רפואה. באחת הפעמים בהן התארח הרב חרל"פ בביתם, נפטרה לעת ערב אשתו והוחלט שבשל מצבו הבריאותי אין להודיע לו על כך. האב נכנס השכם בבוקר לרב, שאמר לו: "אני יודע שאשתי נפטרה, אבל מבחינת ההלכה, כדי שאוכל לשבת שבעה, יש צורך שמישהו יאמר לי את זה". קשר מיוחד נרקם במשך השנים גם עם דמות מופת אחרת בת השכונה, הרב שלמה זלמן אויברך, שהרב לוינגר התייעץ עימו פעמים רבות בעניינים הלכתיים. הקשורים לתחומי עיסוקו.

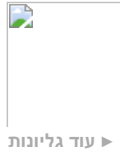
למרות שהאב לא מילא תפקיד רבני, בנו מעיד עליו שהיה תלמיד חכם. "אנשים סיפרו לי שהתרשמו מהעובדה שבחדר הקבלה במרפאתו היו מלבד ספרי רפואה בעיקר ספרי קודש. הלימוד אצלו היה דבר חשוב, וכל יום היתה לו חברותא. הוא עסק הרבה בבעיות "של דת ומדע, וכתב מאמרים על שיטתו של הרמב"ם ברפואה

על אף הפרנסה "המקובלת" לכאורה של האב, ולמרות שהאם הפעילה גם פנסיון בביתם, הרי שהמצב הכלכלי בבית לוינגר על שמונת ילדיו לא היה פשוט, לפחות עד שנות החמישים המאוחרות. יחד עם זאת, האב שידר לילדיו תחושה חזקה ש"למרות הקשיים – תדעו לכם שאתם פה", וכשהוצעה לו משרה מפתה בארה"ב הוא סירב לה

האהבה לארץ ישראל יחד עם הנאמנות לתורה ולמצוותיה, שאפיינו את אנשי תנועת פועלי אגודת ישראל ההיסטורית שהמשפחה נמנתה עליה, המשיכה גם לדור הבא. מי שהתבלט בכך במשפחה הוא אחיו הצעיר של הרב ישראל מאיר – הרב משה לוינגר, אבי היישוב היהודי בחברון. הרב ישראל מאיר מספר כי אביו שמח מאוד במעשיו של הרב משה, וגם הוא, הרב ישראל מאיר, עזר בצעדים הראשונים של הישוב המתחדש, כשהגיע למלון פארק לפני ליל הסדר כדי להכשיר את המטבח, וגם בחלק מימי חול המועד ההוא שהה שם עם משפחתו. יחד עם זאת, הרב ישראל מאיר לא רצה לעבור "ללגור בחברון": "אמרתי לאחי: 'מה שאתם עושים זה חשוב, אבל יש גם תפקידים אחרים

החינוך שקיבלו ילדי משפחת לוינגר מאביהם הוא שחובה עליהם ללמוד תורה, אולם כל אחד מהם חייב להתמקצע גם בתחומים אחרים, כל אחד כפי מה שמושכו ליבו. "למעשה כולנו, חוץ מאחי הרב משה שהמשיך ללמוד בישיבה, למדנו לימודים על תיכוניים, למרות שבגלל מצבה הכלכלי של המשפחה כל אחד מאיתנו נאלץ לממן בעצמו את לימודיו". כמו כל יוצאי גרמניה, גם ילדי משפחת לוינגר למדו בבית הספר 'חורב' הירושלמי. בהמשך למד הרב לוינגר בישיבות בבאר יעקב ובכפר הרואה, שאז למדו בה לימודי קודש בלבד

ללמוד חולין על כבש משומר

עוד גליובות

מבזקים

18:17 צעיר ישראלי נהרג בתאונת אופנוע בבוליביה

18:15 "תושבת עוטף עזה: "ישנה טוב בלילה

18:12 אלי ישי: להטיל סמקציות חריפות על המדליפים מהקבינט

18:07 גבר נפצע קשה בתאונת דרכים סמוך לצומת אבא הלל סילבר

18:05 הדו"ח שאינו מחדש דבר - דעה

18:05 הרוג וחמישה פצועים בתאונה ליד מעלה שומרון בכביש 55

18:00 תושב בני ברק נעצר בחשד לביצוע מעשה מגונה בקטין, מעצרו הוארך

17:57 תג מחיר" ערבי בעתניאל"

17:52 מנכ"ל מועצת יש"ע: טעינו בדרך אך מפיקים לקחים

17:50 צה"ל: לא נפלה רקטה בשטח ישראל
← עוד מבזקים

כתבות נוספות

שכירים, תקראו וכנראה שגם אתם תהיו בהלם, אל תוותרו...
EZ.CO.IL

הזדמנויות ההשקעה שאתם חייבים לבחון החודש
Pipelbiz Investments

Evans Clothing | Brown Suede Chelsea Boots, Tan/Rust
stlyight.co.uk

מגיע לך שיקום בבית אחרי ניתוח. בואי לקרוא את רשימת הזכויות המלאה
INSITE בריאות

בא לכם לחדש? עכשיו בפודלישס, 3 מתכונים שהגיע הזמן שתכירו
Foodelicious

” הרב לוינגר החליט לכתוב את עבודת הדוקטורט שלו סביב שאלת מוסריותה של השחיטה היהודית. רבה של ציריך ניסה להניא אותו מכוננתו זו, תוך שהוא מביע חשש מ"מה יקרה אם המסקנה שלך תהיה שהשחיטה איננה מוסרית?", הרב לוינגר ענה: "אני מאמין באמונה שלימה שמה שהקב"ה נתן, לא יכול להיות לא מוסרי"

ברר אילן רצו שהרב לוינגר יעסוק בנושאים מדעיים טהורים, תחום שהצריך עריכת ניסויים בבעלי חיים. "הנסיינות הללו העסיקו אותי בשאלה: האם הם בשביל שאתקדם באופן אישי או שהם חשובים לאנושות. הרבה פעמים הגעתי למסקנה שהנסיינות אינם כל כך חשובים שכדאי להקריב או לייסר בעלי חיים עבורם, והפסקתי לבצעם" הרב לוינגר מיצר על כך שהקשרים ההדדיים בין עולם התורה לטבע אובדים: "שכני בבית הכנסת אמר לי שבילדותו הביאו מעין ביכורים לקרן הקיימת. אמרתי לו שהיום זה לא אקטואלי. החילונים לא יודעים מה הם ביכורים והחרדים לא יודעים מה היא הקרן הקיימת. לפני ימים מספר אמר לי יהודי אחר שרוב הנוער היום לא יודע מה הם ביכורים ולא "מהי הקרן הקיימת

“

החינוך שקיבלו ילדי משפחת לוינגר מאביהם הוא שחובה עליהם ללמוד תורה, אולם כל אחד מהם חייב להתמקצע גם בתחומים אחרים, כל אחד כפי מה שמושכו ליבו. "למעשה כולנו, חוץ מאחי הרב משה שהמשיך ללמוד בישיבה, למדנו לימודים על תיכוניים, למרות שבגלל מצבה הכלכלי של המשפחה כל אחד מאיתנו נאלץ לממן בעצמו את לימודיו". כמו כל יוצאי גרמניה, גם ילדי משפחת לוינגר למדו בבית הספר 'חורב' הירושלמי. בהמשך למד הרב לוינגר בישיבות בבאר יעקב ובכפר הרואה, שאז למדו בה לימודי קודש בלבד

בשנת תשי" (1950) הצטרף הרב לוינגר לגרעין 'שלהבת' של פועלי אגודת ישראל, שהיה גרעין הנח"ל הדתי הראשון, וקדם אפילו לגרעינים דומים של בני עקיבא. מכיוון שהעלייה לקרקע היתה כחודש וחצי לפני שנת השמיטה, הוצעה להם אדמה טובה שופעת מים בעמק בית שאן, בטענה כי הם, כאנשי פא"י שלא סומכים על היתר המכירה, יעדיפו בוודאי איזור שאינו נחשב לגמרי כארץ ישראל לעניין השמיטה. אולם דווקא הטענה הזו גרמה לאסיפה הכללית של הגרעין לדחות את ההצעה: "אם זה לא ארץ ישראל – אנחנו לא רוצים", הם אמרו. וכך הוחלט לתת להם אדמה הצמודה לכיס לטרון, שנשלט אז בידי הירדנים, ועליה הקים הגרעין את קיבוץ שעלבים.

יום העלייה לקרקע יועד להיות יומיים אחרי תשעה באב שחל להיות בשבת. נשלחה שאלה לחזון אי"ש האם עלולת לקרקע למרות שמדובר בזמן קצר לפני השמיטה. החזון אי"ש, שהתנגדותו המפורסמת להיתר המכירה לא האפילה על אהדתו הגדולה לרעיון יישוב הארץ, ענה: "מצווה הבאה לידך אל תחמיצה, ולהקים יישוב בארץ ישראל זו מצווה!". "כששאלוהו מה אם לא יהיה מה לאכול, הוא ענה: "במקרה כזה זה יהיה פיקוח נפש, ונחשוב אז מה לעשות

בשעלבים מונה הרב לוינגר להיות מנהל הרפת. תפקיד זה חיזק את הקשר בינו לבין עולם החי ועיצב את דרכו המקצועית וגם התורנית בהמשך חייו. באותה תקופה למד הרב לוינגר עם חברו שמואל עמנואל סוגיות תורניות הקשורות למסכת חולין. ספרי עזר טובים, כמו אלו שעתיד הרב לוינגר לחבר בהמשך חייו, לא היו להם, אבל היה להם פיתרון מעניין אחר. הם שחטו כבש ושימרו אותו בספירט, וכשהיו צריכים לברר סוגיה אנטומית הם השתמשו בדוגמה החיה-מתה שברשותם

בשלב מסוים אמר לו אביו: "אם אתה לא ממשיך בקיבוץ, תחשוב מה אתה רוצה לעשות בהמשך". הרב לוינגר החליט: רפואה וטרינרית. "אחת הסיבות לכך שבחרתי במקצוע הזה", הוא אומר היום "היא שכמעט ולא היו אז בארץ וטרינרים דתיים. היה רק אחד כזה, וגם הוא נסע בשבת". מכיוון שבאותה תקופה לא ניתן היה ללמוד בארץ את המקצוע, הוא החליט ללמוד אותו באוניברסיטת ציריך שבשווייץ

כדי לממן את לימודיו ואת שהייתו בניכר, עבד הרב לוינגר בעבודות חינוכיות, שיצרו אצלו את הקשר הראשוני לחינוך יהודי בגולה: הוא עסק בפעילות חינוכית עם נוער חרדי, לימד עברית ואף נכנס לבתי ספר יהודיים

התעניינותו של הרב לוינגר בקשר שבין תורה ומדע, גרמה לו עוד כסטודנט לעסוק בשתי עבודות בהן היה חלוץ בתחומו. העבודה הראשונה היא ספרו 'מדריך להלכות טרפות'. את הספר נאלץ הרב לוינגר להדפיס לבד במכונת כתיבה ידנית שרכש לצורך כך, כשאביו, ששלט בלטינית, מסייע לו במינוח המדעי. העובדה שהספר עוטר, בניגוד למקובל עד אז, בתמונות שנועדו להמחיש את העניינים ההלכתיים המדוברים, גררה בעקבותיה בעיה נוספת. "אף רב לא היה מוכן להעניק לי הסכמה לספר. כל רב אמר לי: 'תמונות? לא תעשה לך פסל וכל תמונה'". החידוש של הוספת תמונות שהנהיג, נקלט כיום בעולם התורה עד כדי כך שלאחד מספריו האחרונים, 'המאור' על מסכתות חולין ובכורות, שעיקר חידושו הוא תמונות באיכות גבוהה, אין כמעט גדול דור שלא נתן הסכמה. 'המאור', אגב, יצא לרגל תחילת הלימוד במסכת 'חולין' בדף היומי לפני כשבוע וחצי, במהדורה חדשה בכרך אחד

החלוציות של הספר גרמה למחבר לחשוש בשעתו שמה הוא לא יתפשט בציבור. "חצי שנה הספרים שכבו אצלי, עד ש"שקיבלתי מהכולל בגייטסהד שבאנגליה הזמנה ל-25 עותקים. אז אמרתי: 'זהו, חדרתי לעולם התורני

הגוי מעדיף שחיטה

את הצורך בעבודה השניה בה עסק תוך כדי לימודיו האקדמיים, חש מקרוב בשווייץ. במדינה זו נאסרה השחיטה היהודית כבר בשלהי המאה ה-19, מטעמים אנטישמיים המכוסים באצטלא של צער בעלי חיים. הרב לוינגר החליט לאחוז את השור בקרניו (או בצווארו...) ולכתוב את עבודת הדוקטורט שלו סביב שאלת מוסריותה של השחיטה היהודית. רבה של ציריך ניסה להניא אותו מכוונתו זו, תוך שהוא מביע חשש מ"מה יקרה אם המסקנה שלך תהיה שהשחיטה איננה מוסרית?", אולם הרב לוינגר ענה לו: "אני מאמין באמונה שלימה שמה שהקב"ה נתן, לא יכול להיות לא מוסרי". מול אמונה כזו נסתתמו טענותיו של הרב

כדי להתחיל בעבודת הדוקטורט, שכותרתה (בתרגום מגרמנית) היתה: 'נסיונות בעבודת השחיטה', נזקק הרב לוינגר לשני פרופסורים, האחד לאנטומיה והשני לפיסיולוגיה. "הפרופסור לאנטומיה לא רצה שיזכירו את שמו. הוא היה בעצמו נשיא אגודת צער בעלי חיים, וחשש מתגובת הארגונים הללו". לעומת זאת, מעניינת תגובתו של הפרופסור לפיסיולוגיה. הוטרניר הזה, גוי בשם פרופ' שפירי, מאוניברסיטת ציריך, הכריז באזני הדוקטורנט הצעיר כי הוא שונא דעות קדומות, "ומאחר שגם ההתנגדות לשחיטה היא דעה קדומה, הרי שהוא מסכים לשמש כמנחה לדוקטורט". בחוות הדעת שכתב פרופ' שפירי, מופיע המשפט המדהים הבא: "אילו הייתי אני נידון למוות, הייתי בוחר בשחיטה על פני כל שיטת המתה אחרת

הרב לוינגר מסביר את היסוד המדעי של מסקנותיו: "על אף שניתוח הצוואר במצב עירני יכול להיות כואב, הרי שבבדיקות פעילות מערכת העצבים הוברר שאפשרות הרגשת כאב לא תוכל להימשך יותר מ-4 שניות. יחד עם זאת, אנו רואים שבהמה הנשחטת אינה מתנועעת במשך לפחות עשר שניות אחרי השחיטה, בעוד כל כאב מקבל תגובה מיידית. המסקנה היא: או שהבהמה אינה מרגישה כאב - כי אין כאב, או שישנה איזו פעולת הלם, כתוצאה מהפיכת 'הבהמה או מירידה פתאומית של לחץ הדם בעיקר במוח, הנגרם ע"י השחיטה, או ששני הדברים פועלים יחד

למען הדיוק, שחיטת בהמות, או בהגדרתה בחוק השווייצרי: "הוצאת דם למטרות הרג", לא נאסרה לגמרי, אלא הותרה רק בתנאי שהבהמה תעבור הימום השחיטה (שחיטת עופות אינה אסורה). הבעיה היא שבהמה מהוממת אינה נעה וקשה לדעת האם היא מתה כתוצאה מהשחיטה, ואז היא מותרת באכילה, או כתוצאה מההימום, ואז היא בגדר נבלה האסורה. "צריך לזכור שבעוד בבית החולים הרדמת החולה נעשית בהירות מופלגת, כי שם המטרה היא שהוא יתעורר בהמשך, הרי שבבית המטבחיים הבהמה ממילא אמורה למות, וקשה לערוב לכך שמבצע ההימום יקפיד להשאיר את הבהמה בחיים", מסביר הרב לוינגר. אף על פי כן, איסור ההימום לא היה תמיד מובן מאליו, ובתקופות מסוימות אף היה מי שחשב להתירו

בעקבות עבודתו על השחיטה, ובעקבות האיום המתמיד על השחיטה באירופה, כתב הרב לוינגר בתקופות מאוחרות יותר ספרים המסבירים את הצד המדעי שבשחיטה ומלמדים על מוסריותה. הספרים, שנועדו להפצה בין מקבלי החלטות בפרלמנט האירופי, נכתבו בגרמנית ובאנגלית. אחד האנשים ששיתפו איתו פעולה היה גוי אחר, פרופ' שולצה, שהיה ראש המחלקה לצאן בבית הספר הוטרנירי בהנובר שבגרמניה, שאף כתב סקירה אוהדת על ספריו של הרב לוינגר בעניין. בעקבות לחצים של אגודות צער בע"ח גם בארץ, הוציא הרב לוינגר את הספר, לבקשתו של הרב הראשי דאז הרב בקשי דורון, גם בעברית, באמצעות מכון 'משכיל לדוד' לענייני כשרות

בשוויץ, אליה חזר הרב לוינגר כשכיהן במשך שנים רבות כרב בבאזל, לא בוטל האיסור על השחיטה, אולם הוא הועבר מאיסור הקבוע בחוקה לאיסור בחוק בלבד. יהודי שוויץ הגיעו לטטטוס קו מול ארגוני צער בעלי חיים, שלא יתנגדו לחוק שיבטיח את ייבוא הבשר הכשר מחוץ למדינה. בפרלמנט האירופי הוחלט, גם בעקבות פעילות ההסברה הענפה שספרי הרב לוינגר עמדו במרכז, שלא לאסור בחוק את השחיטה. יחד עם זאת, בשבוע שעבר הועברה החלטה נגד השחיטה בבית הנבחרים התחתון בהולנד.

למעשה, "הוא אומר" הרצון באירופה הוא להתנגד לשחיטה המוסלמית ולא דווקא לזו היהודית, והשאלה האם "להיאבק לצד עם הערבים בעניין הזה נתונה היום במחלוקת. החשש הוא שכל חסרונות השחיטה המוסלמית יוטלו גם על השחיטה שלנו, כי אצל המוסלמים אין מושגים כמו שהייה, דריסה, חלדה, סכין שחיטה פגומה ועוד, שתכליתם למנוע עד כמה שאפשר צער בעלי חיים. אצלם פשוט חותכים את הצוואר וזהו. הבעיה היא שהציבור לא יבין את "ההבדל בינינו לביןם".

חשש נוסף שעדיין קיים באירופה הוא חקיקת חוק לסימון המוצרים שנשחטו ב'שחיטה דתית'. סימון כזה עלול לחסל את השחיטה מהסיבה הפשוטה שרובו של חומר הגלם השחוט נמכר כבשר לא כשר, בשל בעיות של סירכת הריאה או אי ניקור לאחר השחיטה. אם הציבור הכללי באירופה לא יקנה את הבשר שנפלט מהמשחטות היהודיות, מחירי הבשר הכשר ירדו שחוקים.

חברות עם זואולוג חילוני

לאחר סיום לימודי הווטרנריה (שבמהלכם גם למד שחיטה) ניסה הרב לוינגר להתקבל לחברת ביטוח 'החקלאית' שענינה עבדו כל החקלאים אז, אך לא התקבל בגלל סירובו לחלל שבת. לבסוף התקבל הרב לוינגר לעבודה בשירותים הווטרנריים, בתחילה בטבריה ועמק הירדן ובהמשך בכל הגליל. אולם העיסוק הפרקטי במקצוע היה קצר מועד. בהמשך דרכו החל הרב לוינגר לעבוד במחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת בר אילן. לאחר מכן שקד על דוקטורט נוסף באוניברסיטה העברית, בחקר מערכת העצבים. במקביל המשיך בכוחות עצמו בלימודים תורניים.

בתשכ"ד (1964) הקים ליד המחלקה לזואולוגיה מכון לחקר הטרפות, בשיתוף המכון לחקלאות על פי התורה. אולם בבר אילן רצו שהרב לוינגר יעסוק בנושאים מדעיים טהורים, תחום שהצריך עריכת ניסויים בבעלי חיים. "הנסיבות הללו העסיקו אותי בשאלה: האם הם שבביל שאתקדם באופן אישי או שהם חשובים לאנושות. הרבה פעמים הגעתי 'למסקנה שהנסיבות אינם כל כך חשובים שכדאי להקריב או לייסר בעלי חיים עבורם, והפסקתי לבצעם".

הרב הראשי דאז, הרב שלמה גורן, פנה אליו בבקשה שיקים מעבדות לכשרות ליד הרבנות הראשית. הרב לוינגר לא נענה לבקשה "כי חששתי מפוליטיקה". בהמשך כיהן כשנה בתפקיד מנהל המכון המדעי טכנולוגי לבעיות הלכה בירושלים, תוך שהוא מוציא לאור את הספרים הראשונים של המכון. הוא גם ערך במשך עשור את העלון 'תורה ומדע', ('השרחיב בהמשך את תחומי עיסוקו ונקרא היום 'ב.ד.ד.' (בכל דרכיך דעה

עוד בזמן שהיה בבר אילן הוציא הרב לוינגר ספרים על טרפות, וגם את אחד מספריו הידועים 'מזון כשר מן החי', שם הוא מרכז את כל ענייני הכשרות, החל במיני בעלי חיים טהורים ועד לסוגיות שונות הנוגעות לעיבוד המוצרים. בימים אלו עומד לצאת לאור החלק הראשון של הספר 'מאור לכשרות', המהווה הרחבה לספר ההוא, ובעצם מסכם את מפעל חייו של הרב לוינגר.

מלבד נושא השחיטה, בו הוא נחשב מומחה עולמי, עסק הרב לוינגר בהיבטים נוספים של קשרי תורה-זואולוגיה. עם הזואולוג מנחם דור ("איש העליה השלישית, חילוני תלמיד חכם שעבר על כל הש"ס בבלי וירושלמי ומדרשים") הוא כתב מאמרים, שאחד מהם, העוסק בזיהוי שבע החיות הטהורות המזכורות בפרשת 'ראה', נחשב למאמר יסוד בתחום. הרב לוינגר עצמו, אגב, לא מסכים היום לכל מה שכתב אז. הוא גם התבקש להביע דעתו בסוגיות שונות העולות על הפרק, כמו: כשרותו של האייל האדום, שדעתו, שלא התקבלה על ידי הרבנות הראשית, היתה להתירו, בגלל שיש לו סימני טהרה, ובגלל שהיתה מסורת לאכילתו בקרב יהודי פרס ובתקופות מסוימות היה חי גם בארץ

גלות את ליל הסדר

לקראת ראש השנה תשל"ז (1976) הזמן הרב לוינגר לשמש כרב למשך שלושת השבועות של החגים בעיר קלן שבגרמניה. הרב לוינגר, שנושא החינוך היהודי בתפוצות עניין אותו, נאות לבקשה, שהתארכה משלושה שבועות לשלוש שנים, שבסיומן הוא עבר לתחנה הבאה – באזל

קהילתו של הרב לוינגר בעיר באזל, שהתפרסמה בעולם בעיקר בזכות הקונגרסים הציוניים הראשונים שהתכנסו בה, מנתה כשהגיע אליה אלפיים איש, מלבד קהילה חרדית נפרדת שהיתה בעיר ובה ארבעים משפחות. הרב לוינגר אומר "כי קהילתו כללה את כולם" מבני עקיבא ועד חילוניים לגמרי

הרב לוינגר מספר כי אחת המשימות החשובות של רב קהילה היא לעניין את הציבור, מילדים ועד זקנים, בשיעורי התורה. "בדרך זו ניתן לקרבם לתורה, למצוות ולארץ ישראל". שוויץ, אגב, היא ארץ העלייה הגדולה ביותר מבחינה יחסית, ובתוך שוויץ – באזל היא הגדולה ביותר. "למעלה מעשרים אחוז מהיהודים הנושאים דרכון שוויצרי הם תושבי קבע בישראל", אומר הרב לוינגר. "בשלב מסוים היינו צריכים להראות שאנו גם מקיימים ולא רק מדברים, וחזרנו ארצה "אחרי 22 שנים בבאזל

הרב בקהילה הוא גם כתובת סוציאלית, ועליו לבקר את החולים והגלמודים, לדאוג לאוכל למי שאינו מסוגל לדאוג לעצמו וכדומה. החיים הדתיים אינם מובנים מאלהים בקהילות דוגמת באזל, ולפעמים יש צורך לשכנע הורים למול את בניהם. גם באירועים לאו דווקא דתיים, דוגמת קונצרטים שהקהילה מארגנת, יש צורך בפיקוח של הרב "כי היום בקהילות שאינן רק דתיות, הרבה אנשים אינם מבינים את רוח התורה והיהדות". לצורך הציבור באירופה הוציא הרב לוינגר גם 'הגדה לפסח' בגרמנית וברוסית (הרבה יהודים יוצאי רוסיה חיים בגרמניה). ההגדה יצאה גם בעברית והיא מדגישה את יסוד התורה שבלי ליל הסדר, יחד עם פירוש על פי הפשט וגם מעבר לו. מסתבר שישנם יהודים שלא חגגו את ליל הסדר, פשוט משום שלא ידעו כיצד. הרב לוינגר קיבל תגובות מאנשים שהחלו לערוך סדר בעקבות ההיכרות עם ההגדה

כמומחה עולמי לכשרות בכלל ולכשרות הבשר בפרט, מונה הרב לוינגר כחבר בוועדה המתמדת של רבני אירופה ובהמשך כיושב ראש ועדת הכשרות. הוא ניסה, ללא הצלחה, לייסד כשרות אירופית בעלת תקנים אחידים. גם כיום, כעשור לאחר שעזב את באזל, הוא משתתף במתן הכשרות שם. "המוטיב העיקרי בכשרות באזל איננו על 'מהדרין'",

אומר הרב לוינגר "אלא על שקיפות. מה שכתוב עליו 'כשר למהדרין' צריך להיות כזה, ומה שאינו למהדרין צריך להיות "ברור מה הבעיה בגינה ירד לרמה נמוכה יותר".

פן נוסף בצומת עליה יושב הרב לוינגר, בקשר בין עולם הטבע לעולם התורה, בא לידי ביטוי ב'פרק שירה' שהוציא לאור עם תרגום למספר שפות. "העבודות שלי פונות בעיקר לאנשי מקצוע, ורציתי לתת גם משהו לציבור הרחב. פרק שירה מיועד להגיד לחילונים שיש גם אספקט דתי בטבע, ולדתיים שיש לנו גם קשר אל הטבע, כחלק מהעולם הדתי". הרב לוינגר מיצר על כך שהקשרים ההדדיים הללו אובדים: "שכני בבית הכנסת אמר לי שבילדותו הביאו מעין ביכורים לקרן הקיימת. אמרתי לו שהיום זה לא אקטואלי. החילונים לא יודעים מה הם ביכורים והחרדים לא יודעים מה היא הקרן הקיימת. לפני ימים מספר אמרתי זאת ליהודי אחד, והוא אמר שרוב הנוער לא יודע לא מה הם ביכורים ולא מהי הקרן הקיימת". ב'פרק שירה' שהוציא מופיעות תמונות של ערכי הטבע המוזכרים בו, שרובם צולמו על ידו, תוך ניסיון מירבי לזהותם בצורה נכונה. מצוינות שם גם ברכות הקשורות לאותו ערך טבע, במידה וישנן כאלו, ולעיתים הסבר קצר לזיהוי.

ובל נשכח שעולם החי מהווה מרכיב מרכזי בהלכה לא רק בענייני הכשרות, אלא גם בתחום המקדש והקרבת. אמנם בהיבט זה הרב לוינגר לא עסק הרבה, אך בשנתיים האחרונות הוא התבקש על ידי תלמידים צעירים משיבת תורת החיים' לבוא לפני חג הפסח וללמד אותם לבדוק מומים בכבשים המיועדים להקרבת הפסח, אם היינו זוכים. הרב לוינגר נסע לחוות במחזי יו"ש וביקר את מומי הקרבן, ממש כמו בזמן חז"ל